

Σύληση θρησκευτικής κληρονομιάς- Σκορπίστηκαν σε όλο τον κόσμο πολιτιστικοί θησαυροί του νησιού

/ [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

20 χιλιάδες εικόνες από Κύπρο στα χέρια λαθρεμπόρων

Λευκωσία: Συνολικά 575 εκκλησίες και ορθόδοξα μνημεία λειτουργούσαν στις υπό τουρκική κατοχή περιοχές πριν από το 1974. Με την τουρκική εισβολή και τη συνεχιζόμενη κατοχή πολλές εκκλησίες καταστράφηκαν. Άλλες μετατράπηκαν σε κτηνοτροφικά υποστατικά, σε αποθήκες τροφής ζώων ή υλικών και εργαλείων, ενώ άλλες λεηλατήθηκαν. Περίπου 80 εκκλησίες μετετράπησαν σε τζαμιά. Από τα 575 αυτά μνημεία εκλάπησαν 20 χιλιάδες εικόνες που χρονολογούνται από τον 12ο μέχρι και τον 20ό αιώνα, ιερά σκεύη, ψηφιδωτά. Προϊόντος του χρόνου και κυρίως ύστερα από πιέσεις που ασκήθηκαν από ξένους παράγοντες, χώρες αλλά και τα Ηνωμένα Έθνη, η κατάσταση ως προς την εικόνα που παρουσίαζαν οι εκκλησίες βελτιώθηκε, αν και η φθορά του χρόνου επιδεινώνει την κατάσταση σε εκκλησίες οι οποίες δεν συντηρήθηκαν ή δεν στηρίχτηκαν από το 1974 μέχρι και σήμερα. Για να βρούμε απάντησεις ως προς την κατάσταση που επικρατούσε άλλοτε και

την κατάσταση που επικρατεί σήμερα, αποταθήκαμε στην Εκκλησία της Κύπρου, η οποία έχει και την κύρια ευθύνη για τα θρησκευτικά μνημεία σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Απευθυνθήκαμε στον Επίσκοπο Νεαπόλεως Πορφύριο, ο οποίος μας παρέπεμψε στον εκπρόσωπο της Συνοδικής Επιτροπής για θέματα των κατεχομένων εκκλησιών, τον οποίον και ευχαριστούμε για τη βοήθεια που μας έδωσε. Στο ερώτημα πόσες εκκλησίες υπήρχαν στα κατεχόμενα πριν την τουρκική εισβολή, ο γραμματέας της Συνοδικής Επιτροπής Ναοδομίας Μνημειών και Τέχνης πατήρ Σάββας Χατζηγιωνάς, απαντά: Υπήρχαν καταγεγραμμένα τουλάχιστον 575 ορθόδοξα μνημεία (Μονές, ενοριακοί ναοί, παρεκκλήσια, εξωκκλήσια) χωρίς να συνυπολογιστούν τα θρησκευτικά μνημεία που ανήκουν στις υπόλοιπες θρησκευτικές κοινότητες της Κύπρου. Δηλαδή τους Μαρωνίτες, τους Αρμενίους και τους Λατίνους. Ο πατήρ Σάββας μας ενημερώνει πως, κατά προσέγγιση, στο κατεχόμενο τμήμα της Αρχιεπισκοπής υπάρχουν 255 μνημεία: >> Στη Μητρόπολη Κυρηνείας 156. >> Στη Μητρόπολη Μόρφου 44. >> Στη Μητρόπολη Κωνσταντίας και Αμμοχώστου 95. >> Στη Μητρόπολη Κύκκου και Τηλλυρίας 3. >> Στη Μητρόπολη Τριμυθούτσου 13. >> Πέραν τούτων, στις κατεχόμενες περιοχές διατηρούν μετόχια το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων και η Μονή Αγίας Αικατερίνης Σινά. Στο ερώτημα πόσες εκκλησίες καταστράφηκαν από ενέργειες του καθεστώτος, ο πατήρ Σάββας αναφέρει πως αυτό είναι κάτι για το οποίο δεν μπορεί να δοθεί απάντηση με απόλυτη ακρίβεια. Και αυτό επειδή σημαντικός αριθμός εκκλησιών, γύρω στις 50, βρίσκονται εντός στρατοπέδων του τουρκικού κατοχικού στρατού ή σε στρατιωτικές ζώνες όπου η Εκκλησία αλλά γενικά και οποιοσδήποτε άλλος, δεν έχει πρόσβαση. Ωστόσο, ο πατήρ Σάββας μας ενημερώνει πως σημαντικά θρησκευτικά μνημεία έχουν καταστραφεί με μπουλντόζες. Σε αυτά περιλαμβάνονται: Ο ναός της Παναγίας της Αυγασίδας (12ου αι.) στην ομώνυμη Μονή (Μηλιά Αμμοχώστου), ο ναός της Αγίας Αικατερίνης στο Γεράνι, ο Προφήτης Ηλίας στο Βουνό, δύο ναοί των Αγίων Αββακούμ και Ανδρέα στο Ριζοκάρπασο, ο Άγιος Σπυρίδωνας στον Μαραθόβουνο, δύο ναοί των Αγίων Θωμά και Δημητρίου στο Τρίκωμο, του Αγίου Γεωργίου στο Πραστεϊό Μεσαορίας, ο Άγιος Γεώργιος στα Φτέρυχα, δύο ναοί του Αγίου Μάμα και Προφήτη Ηλία στη Λύση, της Παναγίας στην Κυθρέα, του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στο Λεονάρισσο, ο Άγιος Δημήτριος στην Αγία Τριάδα (Γιαλούσας), ο Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος στο Φλαμούδι, ο Άγιος Μάμας στο Τρίκωμο κ.ά. Ο πατήρ Σάββας σημειώνει πως σχεδόν όλες οι εκκλησίες αλλά και τα κοιμητήρια έχουν συληθεί και βάνουσα λεηλατηθεί με εξαίρεση τις οκτώ μονές και εκκλησίες που μετέτρεψαν για λόγους προπαγάνδας σε μουσεία και μερικές άλλες που βρίσκονται στις κοινότητες των εγκλωβισμένων Ελληνοκυπρίων (Καρπασία) και Μαρωνιτών (Κορμακίτης). Ρωτήσαμε κατά πόσον συνεπεία των συλήσεων χάθηκαν σημαντικοί θρησκευτικοί θησαυροί. Ο πατήρ Σάββας αναφέρει, πως ο αριθμός των θρησκευτικών μας θησαυρών και κειμηλίων που έχουν κλαπεί και παράνομα εξαχθεί από το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου είναι πολύ μεγάλος με τεράστια και

ανυπολόγιστη αξία. Από τα 575 θρησκευτικά μνημεία εκλάπησαν πέραν των 20 χιλιάδων εικόνων, από τον 12ο μέχρι και τον 20ό αιώνα, ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, εικονοστάσια, ιερά σκεύη, κανδήλια, εξαπτέρυγα, ευαγγέλια κ.ά. Ο πατήρ Σάββας αναφέρει ενδεικτικά τον επαναπατρισμό (τον Φεβρουάριο του 2012) των τοιχογραφιών του παρεκκλησιού του Αγίου Ευφημιανού στη Λύση του 13ου αιώνα από το Χιούστον του Τέξας (Η.Π.Α.). Σημειώνει επίσης, πως τον περασμένο Οκτώβριο επαναπατρίστηκαν από το Μόναχο της Γερμανίας δεκάδες θρησκευτικά κειμήλια που διεκδίκησε η Εκκλησία δικαστικά για μια δεκαετία (2004 - 2013). Αυτά είχαν κατασχεθεί τον Νοέμβριο του 1997 από τα υποστατικά του Τούρκου αρχαιοκάπηλου A. Dikmen. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία της έφεσης στο εφετείο του Μονάχου, ελπίζουμε πολύ σύντομα, θα επαναπατρισθούν στην Κύπρο άλλα περίπου 80 κειμήλια, λέει ο πατήρ Σάββας. Τον Νοέμβριο του 1998 επαναπατρίστηκε από την Αθήνα η εικόνα της Παναγίας Βρεφοκρατούσας (16ος αι.) από τη Μονή του Αντιφωνητή (Καλογραία), λέει ο πατήρ Σάββας, ο οποίος προσθέτει: «Τις προηγούμενες ημέρες εντοπίσαμε σε δημοπρασία και διεκδικούμε για επαναπατρισμό από τη Ζυρίχη, την εικόνα του Χριστού (16ος αιώνας) από την ίδια Μονή και εικονοστάσιο. Ο αγώνας της Εκκλησίας μας για εντοπισμό και επαναπατρισμό των κλεμμένων μας θησαυρών είναι εντατικός και συνεχής, διαβεβαιώνει ο πατήρ Σάββας. Βρισκόμαστε, προσθέτει, σε πολύ στενή και καλή συνεργασία με τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες, δηλαδή την Αστυνομία, τη Γενική Εισαγγελία και το Υπουργείο Εξωτερικών.

Γράφει: Βάσος Βασιλείου

Πηγή: philenews.com